

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(742)

Wspólne posiedzenie
Komisji Praw Człowieka
i Praworządności (87.)
oraz Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej (92.)
w dniu 10 maja 2007 r.

VI kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych na 33. posiedzeniu Senatu do ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw.

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 20)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Praw Człowieka i Praworządności Zbigniew Romaszewski)

Przewodniczący Zbigniew Romaszewski:

Dzień dobry państwu.

Witam na posiedzeniu połączonych komisji: Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisji Praw Człowieka i Praworządności.

Przedmiotem naszego spotkania jest ocena wniosków złożonych zarówno przez obydwie komisje, jak i podczas posiedzenia plenarnego, dotyczących ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw.

Wnioski zostały złożone przez obydwie komisje. Część wniosków jest wspólna, jeden wniosek jest wnioskiem odrębnym Komisji Praw Człowieka i Praworządności. Ponadto wnioski legislacyjne zostały złożone w czasie posiedzenia plenarnego przez panią senator Rafalską i pana senatora Ciecierskiego.

Może będziemy to rozpatrywali zgodnie z kolejnością poprawek.

Na początek poproszę panią senator Rafalską o zreferowanie wniesionych przez nią poprawek, powiedzenie, jakie to są poprawki i czemu one służą.

Senator Elżbieta Rafalska:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Poprawka pierwsza dotyczy uwzględnienia w katalogu wiz, w katalogu, który określa ustawa o cudzoziemcach, szczególnej kategorii osób. Jest to więc rozszerzenie tego katalogu o uczestników programów edukacyjnych, uczestników wymiany kulturowej, uczestników programów pomocy humanitarnej lub pracy wakacyjnej. Takie programy mają już dużą popularność na świecie, polscy studenci korzystają z tej oferty w Stanach Zjednoczonych. Pojawiła się inicjatywa, żeby również Polska otworzyła się na studentów z innych krajów, i właśnie dlatego proponuję to rozszerzenie.

Lit. b jest konsekwencją wprowadzenia tej zmiany, o której mówię, więc to jest absolutnie techniczna sprawa.

Poprawka druga mówi o tym, że ze względu na specyfikę tych programów uczestnictwo w nich może mieć też charakter długoterminowy, więc wiza pobytowa na okres dłuższy niż trzy miesiące mogłaby dotyczyć też tych, którzy uczestniczą w wymianie kulturalnej, edukacyjnej albo w programie pomocy humanitarnej.

Jeżeli chodzi o poprawkę trzecią, to przewiduje ona rezygnację z wymieniaania przesłanek związanych z wykonywaniem pracy niezgodnie z przepisami ustawy

o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz działalnością gospodarczą niezgodną z przepisami o swobodzie działalności gospodarczej. Jeżeli jest to bowiem w niezgodzie z tymi ustawami, o których mówiłam, to stanowi to nie tylko wystarczający powód do nieudzielenia kolejnego zezwolenia na zamieszkiwanie przez cudzoziemców, ale też przesłankę do wydalenia cudzoziemców. W związku z tym odstępuję się od tej części artykułu. Proponowana zmiana uściśla, że w przypadku, gdy student cudzoziemiec nie zaliczył roku studiów albo nie uzyskał warunkowego wpisu na następny rok lub semestr, odmawia mu się udzielenia zezwolenia na zamieszkiwanie z powodów, które są określone w art. 53 ust. 1 pkt 16, co nie znaczy, że nie może być mu udzielone to zezwolenie z innych powodów. Chodzi tu o taką sytuację, w której ktoś zapisuje się na studia, nie wykazuje najmniejszej woli studiowania, a z tytułu tego, że podjął studia, udzielane mu jest to zezwolenie.

Przewodniczący Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Czy można prosić pana ministra o wypowiedzenie się w tej sprawie?

Prezes Urzędu do spraw Repatriacji i Cudzoziemców

Piotr Stachańczyk:

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Rząd popiera poprawki przedstawione przez panią senator Rafalską.

Przewodniczący Zbigniew Romaszewski:

Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Piotr Magda:

Dziękuję uprzejmie.

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze! Szanowni Państwo!

Jeśli chodzi o poprawki pierwszą i drugą, to niestety musimy z przykrością stwierdzić, iż naszym zdaniem wykraczają one poza materię ustawy. W stosunku do poprawki trzeciej uwag nie wnosimy. Dziękuję.

Przewodniczący Zbigniew Romaszewski:

Oj, a ja zgłaszam zastrzeżenia w stosunku do poprawki trzeciej. W moim przekonaniu poprawka ta zostanie zakwestionowana przez Trybunał Konstytucyjny, który ostatnio ma obsesję na punkcie proporcjonalności. Może zdarzyć się sytuacja, że ktoś nie zaliczył studiów, bo miał wypadek, bo zachorował. W związku z tym moja prośba do pani senator jest taka, ażeby ten przepis nie był obligatoryjny. W momencie, gdy jest tu sformułowanie „odmawia się”, to niezależnie od tego, czy wpadł pod tramwaj, czy coś innego się stało, może być to stosowane. Tak że ja bym proponował tutaj przejście na formę fakultatywną.

Senator Elżbieta Rafalska:

Panie Przewodniczący, rozumiem, że po dodaniu słów „cudzoziemcowi można odmówić udzielenia kolejnego zezwolenia” będzie to przyjęte, więc w ramach autopoprawki proponuję dołączyć taki zapis.

Senator Zbigniew Romaszewski:

„Można odmówić udzielenia”... tak jest. W moim przekonaniu tak, bo rzeczywiście mogą być wypadki losowe.

Proszę bardzo.

**Prezes Urzędu do spraw Repatriacji i Cudzoziemców
Piotr Stachańczyk:**

Jeśli można, Panie Przewodniczący, to w tym wypadku my będziemy przeciwni, dlatego że zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, o którym w tej chwili mówimy, jest udzielane wyłącznie w związku z nauką na studiach. Jeżeli więc ktoś nie zaliczył roku studiów, czyli zgodnie z regulaminem przestał być studentem, albo nie postarał się o wpis warunkowy, bo jeżeli choruje, ma problemy, to stara się o wpis warunkowy na kolejny rok i jest przyjmowany... Jeżeli ktoś choruje czy ma inne kłopoty, może także wziąć urlop dziekański na rok czy dwa lata lub skorzystać z przerwy na leczenie. W związku z tym sytuacja, w której doprowadzamy do stanu, kiedy „może” oznacza, że w niektórych przypadkach urzędnicy, że tak powiem, będą decydować o tym, że ktoś, mimo że się nie uczy, nadal ma prawo do zezwolenia na zamieszkanie z tytułu nauki, a ktoś inny, kto się nie uczy, nie ma takiego prawa, jest naszym zdaniem niewłaściwa. I ten przepis w kontekście tego, po co jest to zezwolenie, właśnie w tej formie z „musi”, jest prawidłowo skonstruowany. Dziękuję.

Przewodniczący Zbigniew Romaszewski:

Proszę bardzo.

Senator Elżbieta Rafalska:

Panie Przewodniczący... Chyba zbyt pochopnie dałam się przekonać panu senatorowi Romaszewskiemu. Rzeczywiście jak analizowaliśmy tę całą sytuację, to mówiliśmy, że jeżeli występują inne przesłanki udzielenia zezwolenia, to można z nich skorzystać. Łatwość podejmowania dzisiaj studiów na różnego typu uczelniach powoduje, że może to być wykorzystywane tylko jako pretekst, może nie być najmniejszej chęci kontynuowania tych studiów. W przypadkach, które pan wymienił, student zapewne nie będzie miał najmniejszych problemów z uzyskaniem warunkowego wpisu, urlopu zdrowotnego czy jakichkolwiek innych preferencji wynikających z sytuacji losowych. I w takim razie, ponieważ jest poparcie rządu dla poprawki w takim brzmieniu, utrzymuję taką treść, jaką zgłosiłam na posiedzeniu plenarnym.

Przewodniczący Zbigniew Romaszewski:

Zgadzam się z panią senator, nie zwróciłem uwagi, że tam jest „i”: „i nie uzyskał wpisu warunkowego”. Jeżeli nie uzyskał wpisu warunkowego... Oznacza to, że jest instancja, która może mu w szczególnych wypadkach udzielić tego wpisu, i sprawa się rozwiązuje. Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, proponuję przejść do głosowania, chyba że ktoś jeszcze chciałby zabrać głos.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki pierwszej, pani senator Rafalskiej?

(*Głos z sali:* Pierwszej i drugiej.)

Tak jest, poprawek pierwszej i drugiej. (12)

Dziękuję bardzo. Jednogłośnie za.

Przechodzimy do poprawki trzeciej.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki trzeciej? (12)

Jednogłośnie za.

Proszę państwa, w tej chwili moja propozycja jest taka, ażeby poprawki przyjęte przez obydwie komisje przegłosować łącznie. Jeżeli nikt nie zgłosi sprzeciwu, to wszystkie wspólne poprawki przegłosujemy łącznie. Sprzeciwu nie widzę.

Wobec tego kto z państwa jest za przyjęciem poprawek czwartej, piątej, szóstej, siódmej, ósmej, dziesiątej, jedenastej, dwunastej, trzynastej, czternastej, piętnastej, szesnastej, siedemnastej? Kto z państwa jest za przyjęciem tych poprawek? (13)

Dziękuję bardzo. Jednogłośnie za.

Przechodzimy do poprawki dziewiątej, zgłoszonej przez senatora Ciecierskiego.

Czy mogę prosić o zreferowanie poprawki? Senatora nie ma?

(*Głosy z sali:* Jest, jest.)

A, jest.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Ryszard Ciecierski:

Proszę państwa, poprawki, tak jak powiedziałem, zmierzają do tego, żeby małoletnie dzieci cudzoziemca miały podobne ułatwienia... żeby wdowcy, owdowiali małżonkowie Polaków i ich dzieci, mogli mieć podobne prawa do innych osób. Stąd te poprawki.

Przewodniczący Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, proszę uprzejmie o wypowiedź.

**Prezes Urzędu do spraw Repatriacji i Cudzoziemców
Piotr Stachańczyk:**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

W tym przypadku jesteśmy przeciwko wprowadzeniu tych poprawek. Mają one charakter całkowicie wpadkowy. Pomijam już to, że dotyczą one tego ustępu art. 64, który w ogóle nie był przedmiotem prac ani Sejmu, ani rządu, czyli rozszerzenia liczby

osób uprawnionych do zezwolenia na osiedlenie się. Ich wprowadzenie doprowadzi naszym zdaniem do sprzeczności z przepisami wcześniejszego rozdziału o zamieszka- niu na czas oznaczony, bo w nim są jasno rozpisane uprawnienia do uzyskiwania ze- zwoleń na pobyt w Polsce dla dzieci, które urodziły się na naszym terytorium cudzo- ziemcom posiadającym różnego typu zezwolenia.

Poprawki te nie są również niestety – to już jest dodatkowa uwaga – precyzyjne legislacyjnie czy językowo. Mamy choćby pkt 5: jest małoletnim dzieckiem cudzo- ziemca, posiadającym zezwolenie na osiedlenie się, który bezpośrednio przed złoże- niem wniosku przebywał legalnie i nieprzerwanie co najmniej trzy lata... Podejrze- wam, że zamiarem twórcy czy osoby, która to przygotowywała, było to, aby to dziecko przebywało trzy lata, ale z gramatyki wynika, że trzy lata, na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, powinien przebywać cudzoziemiec, mający już ze- zwolenie na osiedlenie się. To prowadzi, że tak powiem, do sprzeczności samej w so- bie. Zmiana powinna być wprowadzona również w miejscu, gdzie mówi się o wdow- cach, bo chodzi oczywiście nie tylko o wdowców, ale i o wdowy, więc należałoby to rozszerzyć. W tym momencie wypadałoby zastanawiać się jeszcze nad sierotami, no bo jeżeli już idziemy w takim kierunku, żeby odnosiło się to do wdów i wdowców, to w ogóle cały ten rozdział czy artykuł dotyczący zezwoleń na osiedlenie powinien być przeanalizowany. No ale naszym zdaniem nie w tym trybie i nie w tym momencie, bo ustawa na tych zmianach nie zyska, tylko straci. Po prostu powstanie chaos. Dziękuję.

Przewodniczący Zbigniew Romaszewski:

Proszę bardzo, pan senator chce replikować.

Senator Ryszard Ciecierski:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Moim zamiarem było usprawnienie tego, ale ponieważ takie opinie zostały tutaj wypowiedziane, jeżeli pan przewodniczący i wysokie komisje zezwolą, to ja wycofam tę poprawkę. Nie było moim zamiarem wywołanie jakichś szkód, sądziłem tylko, że to zostało w projekcie przegapione, i w związku z tym pozwoliłem sobie wnieść takie poprawki. Zresztą robiłem to w konsultacji z pracownikami urzędu wojewódzkiego, którzy sygnalizowali mi pewne trudności w załatwianiu takich spraw. Ale w tej sytu- acji, przy takich opiniach bezpieczniej będzie, jeżeli ja wycofam, o ile państwo się na to zgodzicie, tę poprawkę, żeby nie było z jej powodu problemów.

Przewodniczący Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa chciałby przejąć tę poprawkę? Nie ma chętnych.

Proszę państwa, przechodzimy do naszej ostatniej poprawki, jest to poprawka wniesiona przez Komisję Praw Człowieka i Praworządności. Dotyczy ona w zasadzie, powiedziałbym, ograniczonej abolicji w stosunku do osób przebywających bez ze- zwolenia na terytorium Polski. Było to przedmiotem długiej dyskusji w Sejmie, zostały złożone najrozmaitsze wersje tej poprawki, często bardzo daleko idące, ale nie zostały one zaakceptowane przez Sejm. Strona rządowa wystąpiła zaś z propozycją, dzwonił

nawet do mnie w tej sprawie minister Tarka, przeprowadzenia ograniczonej abolicji w oparciu o poprzednio obowiązujące przepisy abolicyjne ustawy – nie wiem już w tej chwili, o którą ustawę chodzi, pan minister pewnie wie, poprzednio tego rodzaju ustawa była – i przedłużenie terminu wykonania tej abolicji. Tak że jest to poprawka w zasadzie uzgodniona i pochodząca od rządu.

Proszę bardzo, czy pan minister chciałby...

**Prezes Urzędu do spraw Repatriacji i Cudzoziemców
Piotr Stachańczyk:**

W pełni potwierdzam to, co powiedział pan przewodniczący. Jest to poprawka w pełni uzgodniona i pochodząca w zasadzie od Rady Ministrów, będąca w pewnym sensie wypełnieniem zobowiązań, które przyjął na siebie rząd w trakcie posiedzeń Sejmu.

Przewodniczący Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (12)

Jednogłośnie za.

Czy przeprowadzamy głosowanie nad przyjęciem ustawy z poprawkami...

(Sekretarz Komisji Praw Człowieka i Praworządności Elżbieta Owczarek: Nie.)

Bardzo dziękuję za uczestnictwo.

(Sekretarz Komisji Praw Człowieka i Praworządności Elżbieta Owczarek: Ale jeszcze sprawozdawca...)

Sprawozdawca? Kto będzie sprawozdawcą?

Może pan senator Kubiak to zreferuje. Tak?

Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie połączonych komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 9 minut 35)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 6 egz.

ISSN 1643-2851